

אלמא אפהא

אלון פריש, שבוץ המהט נשי שזוי המציאא החיים

היהנ'ג שיה הן שטי'ג

פרשת שמות התשפ"ב

עלון זה מופץ חנים בתפוצת ואטסאפ ומייל ניתן לקבלו בדואר אישי בתשלום עלות

אלמות אהבון'

עלון פרשה שהול המהט נשי שסוי המציאה החיים

היהנה שיה הן שטיג

ליצירת קשר 0507531353

לקבלת עלון פרשת שבוע שופע בתוק alamotahevucha@gmail.com

קו קול הלשון "עלמות אהבון" להאזנת לשיעורים 0733718046 שלוחה 2

הזמנה להרצאות 0545704934

הי הוא אלה

בשעה טובה אנחנו מתחילות את חומש שמות.

למה אני אומרת שזה בשעה טובה? כי נראה לי שבשנה וחצי האחרונות קיבלנו טעימה מתוך החומש שנקרא חומש הגאולה, היו לנו רגעים של גלות ואחרי זה גם גאולה, יש גם רגעי שיעבוד וקושי אבל אחרי זה, ממש אחרי זה יגיע הרגע של האור והתקווה ובעזרת השם הבשורות הטובות, יציאת מצרים, קריעת ים סוף ניסים ונפלאות ואני כל כך מתחברת לזה עכשיו...

נוכחנו לראות שלא אנחנו מנהלות את החיים, הנגיף הוא זה שניהל לנו את החיים וליתר דיוק הנגיף המסתורי הזה שנשלח אלינו היישר מהקב"ה, ולמעשה הקב"ה הוא שמנהל את הכול.

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ"¹ חומש שמות מתחיל בפסוק ישיר שמצביע עליך, הוא פונה אלינו רק כדי שנוכור כמה שאנחנו עוצמתיות. באמת שכחתי מזה אני ממש לא חשבתי שאני עוצמתית אני דווקא חושבת שאני כל כך שברירה, אני ממש רגע לפני פירוק, אז איך פתאום השם אתה אומר שאני כל כך עוצמתית?!

בואו ונרד יחד אל החומש הנפלא הזה ואני אומרת נרד

כי אנחנו יורדות למצרים (ע)

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ"² מה זה קשור לעוצמתיות? הרי הם יורדים למצרים... מי שקורא אותה במבט ראשון ומרפרף לא שם לב לנקודה חשובה, אבל אם נדקדק נראה שיש כאן תיאור מוזר "אלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה איש וביתו באו".

השאלה הנשאלת היא: איך אפשר לבוא איש וביתו? איך אפשר לקחת את ה'וילה' ולרדת למצרים? חיזקוני³ (רבי חזקיה בן מנחם) מפרש ואומר: איש וביתו הכוונה איש ואשתו. כתוב בגמרא⁴: "אמר רבי יוסי מימי לא קריתי לאשתי ולשורי שורי אלא **לאשתי ביתי**".

מדוע אם כך חשוב להדגיש איש וביתו? כי בית זה מושג של הגנה, בטחון, תחושה של חום ואחוזה, מקום שעוטף ושומר עליך מפני נזקי מזג האוויר, מפני השמש היוקדת, מפני הרוח הסוערת, מפני הגשם שמכה בחוזקה אבל אז אתה נכנס לבית שלך ואתה כל כך מוגן, מה שבחוץ בחוץ ומה שבפנים זה מה שקובע, החמימות, האהבה, הרוגע, השלווה בתוך הבית.

והנה אנחנו רואות שרבי יוסי לוקח את המושג הזה ואומר: אשה, תביני, את הבית של אישך! את הרבה מעבר מלשמור על נזקי מזג האוויר, את זו ששומרת עליו מנזקי החיים, מתהפוכות העולם, מהיום יום שכל הזמן ככה מיטלטל בקיצוניות, וכשיגיע אישך הביתה את תמיד תדעי לתת לו תחושה של מוגנות, אהבה, שלווה, רוגע... איזה דבר נפלא זה!

כשחז"ל מפרשים את הביטוי הזה "איש וביתו" הם מסבירים שכל בעל ירד עם האישה שלו אל ארץ מצרים ולמה זה חשוב להגיד לנו את זה? כי האישה היא זו שבזכותה נשמר האיש! אילולא האישה שירדה אתו לא בטוח שהיה את מי לגאול. כתוב במדרש שיעקב אבינו ידע שהירידה למצרים מסוכנת היא מלאה במ"ט שערי טומאה ולכן כתוב שטרם הירידה למצרים, יעקב דאג לחתן את כל ניניו ונכדיו אפילו חצרון, שהיה רק בן שנה התחתן, זריזים מקדימים ☺. מדוע הוא עשה כך? יעקב אבינו טען שאישה היא

³ חזקוני, על שמות א', א'.
⁴ מסכת שבת, קי"ח, ע"ב

¹ שמות, א', א'.
² שמות, א', א'.

ומי ישמור עליי ויגן עליי וייתן לי תחושת מוגנות וחום אהבה שמחה ושלווה?! מי? אני לא מסוגלת יותר... אבל אני בטוחה שאם נחשוב על זה שוב נגלה שאת מסוגלת גם לתת לעצמך, את כזו טובה, את כזו בית, את כזו מיוחדת, את כל כך עוצמתית שבלי לשים לב כשתנני לאחרים את תתני הכי הרבה לעצמך. תחושת הסיפוק וההנאה שתהיה לך בראותך את הבית שלך שליו ורגוע, גם אם בדרך יהיו רגעי מתח, זה נורמלי לחלוטין ועדיין יש המון רגעי שלווה כנגד וכולם לזכותך!

שמות אל השושים

אני רוצה לקחת אתכן אל מצרים אבל לא כמשתקעות, כתוב לנו בפרשה: **"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִם..."**⁶ מסבירים חז"ל: הבאים הכוונה שאינם משתקעים, באתי- הלכתי, באתי- יצאתי, אני לא נשאר כאן לנצח, זה רגעי, זה זמני, עוד מעט יוצאים מפה! המושג הזה של לבוא זה מושג של להיות ולצאת. זה לא מושג של שהייה טוטאלית, אבסולוטית שאיננה נגמרת.

המדרש מסביר בזכות מה בני ישראל זכו להיגאל ממצרים, בזכות מה נשמעה סופסוף בת קול שהכריזה בכל העולמות כולם שהגיע הזמן לגאול את עם ישראל מהשעבוד הזה שהיה במשך 210 שנים, בזכות מה? הרי ללא ספק כולנו משתוקקות לשמוע איזו בת קול שתגיד לנו: די, זה נגמר, כל הקשיים והניסיונות חלפו: ההתמודדות עם הנגיף, הגזירות של הממשלה, האסונות, הכל חלף ואנחנו מייחלות שיגידו לנו: ברוכה הבאה למציאות חדשה, אנחנו כל כך רוצות

ההגנה של הגבר, היא כיפת הברזל שלו ☺. הרי הגבר יצטרך את האישה שתשמור עליו, שתעודד אותו. ולכך אין גיל!

הגברים היו מושפלים בעבדות ולמרות זאת הנשים המשיכו להאמין בהם, לראות את הטוב שבהם, לכבדם ולאהוב אותם.

בדיוק בגלל זה אמרו חכמים: **"בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור, נגאלו אבותינו ממצרים"**⁵ למעשה בכך טמון כוחה של האישה. אישה צדקנית היא אישה שיודעת שיש צדק בדרך שלה, שיודעת לראות את האור גם כשחשוך. בזכות אותן נשים צדקניות שראו את האור באפלה במצרים בזכותן תהיה גאולה. הן חיו את האמונה, הן חיו את השם בקירבן והן ידעו שהשם צודק והשם הוא טוב ומטיב לבריות והשם מרחם על כל ברואיו והאמונה הזו הובילה אותן. אילולא האמונה הצודקת והנכונה הזו אז מה היה מחזיק את עם ישראל? אילולא אותה אישה שכל הזמן מקבלת את הבעל הביתה והייתה מפיחה בו רוח חיים והייתה אומרת לו: בעלי, יהיה טוב, כן, יהיה טוב! יום יבוא והמציאות הזו תשתנה, יום יבוא ואתה תראה טוב, אנחנו לא נשאר פה לנצח! יום יבוא ואנחנו ניגאל! ואני בטוחה שכל הגברים הסתכלו על הנשים שלהם ולא הבינו מה קרה לנשים שלהן!! מה יש להן!! הן חלילה איבדו את הדעת!! אנחנו משועבדים וכבולים פה בכבלי שיעבוד כל כך עזים וחזקים, איך נוכל להשתחרר!! איך נוכל להימלט מזה!! אבל... לא כך חשבה הבית שלו שהיא אשתו, היא חשבה אחרת לגמרי. היא ידעה שהיא צודקת, שהיא אישה צדקנית כי יש לה עיניים של גאולה, עיניים של אמונה!

תזכרי שאת בית בשביל בעלך, בשביל הילדים שלך! אני יודעת שאתן תוהות להגיד ומי יהיה הבית שלי!!

⁶ שמות, א', א'

⁵ סוטה י"א, ב

וכשאתה שוכח את עצמך אין פלא שישכחו אותך גם במקום שאתה נמצא בו. וכשעם ישראל אמר לקב"ה: אני לא שוכח, באתי יעקב אני נשאר יעקב אני לא הופך לגייקוב, באתי עם הכפתן שלי אני נשאר איתו וזה משהו שאני כל כך אוהבת אצל חמי וחמותי, איך כל ערב שבת הם חוזרים במסע אחורה למרוקו ומוציאים מהארון שלהם את הכפתנים, חמי מתעטף בכפתן הלבן של שבת וחמותי שמה את הכפתן היפה שלה ופתאום את אומרת: וואו, הם לא שינו את לבושם, הם זוכרים כל כך טוב את השורשים מארפוד הרחוקה, מאיפה הם הגיעו, השורשים מתפיללת עיר של קדושים וצדיקים והם פשוט חווים את זה וחיים את זה וה' לא שוכח את מי שלא שוכח את עצמו! הקב"ה רואה שאת כל כך עסוקה בזכרון מי את ומה שמך ואיך את אמור להתלבש, אז הקב"ה אומר: גם אני לא שוכח אותך! את כל כך מתאמצת לא לשכוח את עצמך אז גם אני לא שוכח אותך, אני איתך!

יבוא יום ואני אבוא ואוציא אותך מהמצרים האלה וזה יהיה יום נפלא, יום של גאולה.

לכל אישה יש

אז בואו נחזור ביחד אל אותו השם שנותן לנו את המהות של החיים שלנו.

האם חשבתן על שמכן, האם את שלומית, שכולך שלום ונחת, ואת רינה שקול רינה ושמחה יוצא ממך, ואושרית, איזה אושר טמון בשם שלך, יעל איזו גבורה יש בשם הזה, והשם מולו שאינני יודעת מה פירושו באמהרית אך אני יודעת שהיא לא שכחה את

לשמוע שזה מאחורינו, אז מה עושים עכשיו כדי לצאת מזה?! איך אנחנו זוכים לגאולה?!

רבי הונא בשם בר קפרא אמר: בזכות ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים: **שלא שינו את שמם, ולא שינו את לשונם, ולא אמרו לשון הרע, ולא נמצא בהן אחד פרוץ בערוה**⁷. ובמדרש נוסף כתוב שבני ישראל נגאלו בזכות שלושה דברים: **שלא שינו את שמם, שלא שינו את לשונם, שלא שינו את לבושם**. הרעיון במדרשים אלה נסוב סביב אותו רעיון והתוצאה היא החשובה, בזכות הדברים האלה, ששמרו על זהותם ועל אופיים והערכים, הקב"ה אמר אתם ראויים להיגאל!

אבל... שרה, אני לא מבינה מה זה קשור שלא שיניתי את הבגדים שלי?! ומה זה קשור שלא שיניתי את השם שלי או את השפה שלי? בורא עולם בבקשה איך הדבר הזה יביא אותי לגאולה?!

ברגע שאת זוכרת מי את ורגלייך יצוקות בצורה איתנה בתוך האדמה ואת נטועה בתוך השורש שלך, בקרקע שלך, שום רוח סערה לא תצליח לטלטל אותך ולשבור אותך כי את נטועה חזק במה שאת!

אם נסתכל שוב על הדור של מצרים, הם ידעו מי הם הם נשארו בדיוק אותו הדבר, הם לא שינו את השפה שלהם, והם לא שינו את השם ואתן בטח שואלות: למה? מי עושה זאת בכלל?!

אני מכירה מישהי שהייתה ישראלית כל חייה ולפני כמה שנים ירדה לחו"ל, אני משוחחת איתה בטלפון ואני בהלם: Hi, what's go on? מה זאת אומרת? מה איתך? מה הדיבור הזה בכלל?! איך שינית את השם שלך בכלל? היא שינתה את השם לשם חיבה שנשמע טוב וקליט גם בארה"ב, היא שינתה את הלבוש שלה לקוד הלבוש בארה"ב, הכול אחר לגמרי, היא שכחה!

⁷ ויקרא רבה, פרשה לב, ה': "רב הונא אמר בשם בר קפרא: בשביל ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים: שלא שינו את שמם ואת לשונם, ולא אמרו לשון הרע, ולא נמצא ביניהן אחד מהן פרוץ בערוה"

למטה, הנשמה רצה כלפי שמיא ושוב היא יורדת כלפי מטה, בכל רגע של חולשה הנשמה שלך עושה תהליך שנקרא: "רצוא ושוב", מסביר הרב פינקוס זצ"ל שהיא רצה ונוגעת בשמים נוגעת בשם, במהות שלה וחוזרת ארצה עם כוחות. זה מה שקורא לנו בכל נחיתה ובכל נפילה, את רצה נוגעת באור ה', באור היקרות ויורדת למטה. ויש פה כפל של משמעות: אור ה' גם האור של ה' יתברך וגם האור של השם האישי שלך, בשם שנתנו לך, את נוגעת במהות שלך ונוכרת מה את צריכה לעשות.

היחזק שאל

הקב"ה פותח את הפרשה הזו ב"וַאֲלֵה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה... וְאֵיבָן שְׁמֵעוֹן לְוִי וַיהוֹדָה..."⁸ מה העניין להגיד את כל השמות? אפשר לומר "שנים עשר השבטים", כל בני יעקב, למה צריך לפרט? הרי אנחנו זוכרים אותם מפרשת ויחי (צ) שמענו את כל השמות, הם התברכו... למה צריך להזכיר שוב את השמות?

אמרתי לכן שהשמות זה רצוא ושוב, השמות הם תזכורת למה שאנחנו צריכות לעבור בחיים ותקשיבו טוב למדרש הזה שמסביר מה הכוונה בכל אחד משמותיהם של שנים עשר השבטים הקדושים. כתוב הסבר מרגש במדרש⁹: **כל השמות האלה זה על שם הגאולה העתידית.**

השורשים האיתנים מהיכן שהיא הגיע, מאתיופיה, היא שומרת על שמה בצורה מובהקת, אתן מבינות עם מה אנחנו יורדות מצרימה?! אז בבקשה אל תשכחו את השם שלך ואת העוצמה הטמונה בו!

כל אחת ואחת צריכה להגיד: אני יורדת מצרימה אבל אני יורדת עם השם שלי ושם זה מלשון שם - זה כאילו להצביע לעבר יעד כזה ואת אומרת אני הולכת לשם, אני צועדת אל המקום הזה, אני זוכרת לאן אני אמורה להגיע, אני זוכרת לאן פניי מועדות (זה מלשון יעד) וגם אם חלילה אני מועדת בדרך, השם שלי כל הזמן מזכיר לי- לשם... לשם... לשם... נכון שהמציאות מורכבת ולא פשוטה אבל את זוכרת לאן את צריכה להגיע אז תמשיכי אישה צדקנית, אישה שיודעת שהיא חיה אמונה, תמשיכי ללכת ואת עוד תפגשי בליטוף האוהב של הקב"ה, את תפגשי בנחמה הזו ואז את תגידי איזה מזל שבחרתי לצעוד לשם, איזה מזל שלא שיניתי את השם, את המהות שלי, את מי שאני והמשכתי הלאה, המשכתי קדימה.

אתן יודעות שכשתינוק נולד נזרקת בהורים רוח של נבואה, את יכולה לחשוב כל ההיריון על איזה שם מסוים וכשהתינוק יולד, את בכלל אומרת: לא, נקרא לו נועם! פתאום נזרקת לך נבואה, מחשבה מסוימת והמחשבה הזו נפלאה כי היא מותירה חותם בתוך הנשמה שלך ושל הילדים שלך, חותם שתמיד יגיד להם לשם, תמשיכו ללכת, יש לכם יעד שאתם צריכים להגיע אליו אז תלכו הלאה.

כתוב שהנשמה מורכבת מהליך נפלא שנקרא **'רצוא ושוב'** (מקורו בחזון יחזקאל: "והחיות רצוא ושוב"). 'רצוא' - היא הכמיהה למעלה, 'שוב' היא הירידה

⁸ שמות, א', א'-ד'

⁹ מדרש תנחומא, שמות, א', סימן ג': "כל השבטים לשם גאולת ישראל נקראו. ראובן על שם "ראה ראיתי את עני עמי". שמעון "וישמע אלוהים את נאקתם". לוי "ונלו גויים רבים אל ה'" (זכריה ב, טו). יהודה "אודך ה' כי אגפת בני" (ישעיה יב, א). יששכר "יש שכר לפעלתך" (ירמיה לא, טו). זבולון "בנה בניתי בית זבול לך" (מלכים א ח, יג). בנימין "נשבע ה' בימינו" (ישעיה סב, ח). דן "וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי" (בראשית טו, יד). נפתלי "נפת תטופנה שפתותיך כלה" (שיר השירים ד, יא). גד "והמן כזרע גד" (במדבר יא, ז). ואשר "ואשרו אתכם כל הגוים"

(מלאכי ג, יב). יוסף, על שם "יוסף ה' שנית ידו" (ישעיה יא, יא). אמר ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי: אין שמותיהן של שבטים שווין בכל מקום, אלא פעמים שזה מקדים לזה וזה מקדים לזה. ולמה כן? שלא יאמרו בני גבירות תחילה ובני השפחות אחרונים. וללמדך, שלא היו גדולים אלו מאלו. דבר אחר: למה מקדים אלו לאלו? לפי שהן תקרתן של עולם, והמתקן תקרה כראוי נותן עביה של תקרה זו בצד ראשה של אחרת שאינה שווה, לפיכך מקדים אלו לאלו. ומניין? שהן תקרתן של עולם, שנאמר: (ישעיה מח, יב) "שמע אלי יעקב וישראל מקוראיי".

שמות וזה מוזר כי הרגע דיברנו על שמות אז איפה כל השמות נעלמו?! פתאום מתארים את **בת לוי, הנערה, בת פרעה** - מי היא? ויש לנו **איש** - מי זה האיש הזה? מי זה התינוק הזה, לא יודעים הכול אנונימי, אין שמות. למה? כי עדיין הם לא התחברו למהות של התפקיד שלהם, עוד רגע הם יבינו איזה שם ענק יש להם, עוד רגע הקב"ה יחשוף את כל השמות ויגלה לנו בדיוק מה כל אחד ואחד צריך לעשות במצרים האלה.

אז בואו נתחיל עם אבא **עמרם** שמשמעות השם שלו זה עם-רם, אתה צריך להרים את העם הזה, תראה איך העם הזה ממש זרוק ארצה, תראה איך העם הזה כל כך סובל, כל כך נאנק, בוא תרים אותו מעלה מעלה... ועמרם לא הבין מה גודל תפקידו כשהוא שומע את גזרתו של פרעה **"כָּל הֶבֶן הַלֵּוֹד הִיאֲרָה תִשְׁלִיכֶנּוּ"**¹⁰, וכך מסופר במדרש¹¹: עמרם אומר: לשווא אנו עמלין. עמד וגירש את אשתו. עמדו כולם וגירשו את נשותיהן. אומרים חז"ל מה קרה לך עמרם?! אבל מי יגיד לגדול הדור משהו אחר?! רק בתו, מרים הקטנה, מעזה לומר לאביה: אבא, קשה גזרתך יותר משל פרעה. שפרעה לא גזר אלא על הזכרים, ואתה גזרת על הזכרים ועל הנקבות. והיא מוסיפה ואומרת: אבא, אני רואה שעתיד להיוולד לך ולאימא בן שיושיע את עם ישראל. אביה מקשיב ליועצת הנישואין הכי צעירה בתולדות עם ישראל, לבתו בת השבע (ס"ז) מה עשה עמרם? עמד והחזיר את אשתו, עמדו כולם והחזירו נשותיהן.

ראובן - ראו ראיתי את עוני עמי, הקב"ה יראה את העוני והמסכנות של עם ישראל.

שמעון - הקב"ה ישמע "וישמע אלוקים את נאקתם" **לוי** - שיום יבוא והקב"ה יתלווה לצרתם, הקב"ה יתחבר לעם ישראל ויגאל אותם.

יהודה - שיגיע יום שנודה לקב"ה על זה שהציל אותנו.

יששכר - יש שכר! מה חשבתם? על כל מה שעברתם במצרים לא תקבלו שכר הולם? יש שכר לשעבוד הזה, נכון שפרעה לא נתן משכורת אבל הקב"ה נותן משכורת.

בנימין - מזכיר לנו ש"ימין ה' עושה רוממה", ה' הוא חזק וכל יכול.

יוסף - שיוסיף ה' לגאול ולעשות טוב ולהיטיב לעם ישראל.

תראו איזה שמות מרגשים, כמה שהם מחזקים אותנו, כל שם ושם הוא בעצם רצוא- אל הגאולה ושוב- מקבלים שוב את הכוחות בחזרה, זה לגעת בשמים, לגעת בתקווה ולחזור לארץ ולהשליך את התקווה הזו על האדמה כדי שמשוה טוב יצמח מהתקווה הזו באדמה, פשוט להשקות את החיים בריצה הזו- רגע, מי אני? מה אני? יהודה- עוד יבוא יום ונודה, מי אני מה אני? אני שמעון, נכון שה' שומע?!

למחזרים

הפרשה הנפלאה הזו פותחת בשמות אבל מיד אחרי הפסוק הזה משהו הופך להיות אנונימי לגמרי, אין

וגירש את אשתו עמדו כולן וגירשו את נשותיהן אמרה לו בתו אבא קשה גזרתך יותר משל פרעה שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ואתה גזרת על הזכרים ועל הנקיבות פרעה לא גזר אלא בעוה"ז ואתה בעוה"ז ולעוה"ב פרעה הרשע ספק מתקיימת גזירתו ספק אינה מתקיימת אתה צדיק בודאי שגזירתך מתקיימת שנאמר (איוב כב, כח) ותגזר אומר ויקם לך עמד והחזיר את אשתו עמדו כולן והחזירו את נשותיהן

¹⁰ שמות, א', כ"ב

¹¹ מסכת סוטה, י"ב: "וילך איש מבית לוי להיכן הלך אמר רב יהודה בר זבינא שהלך בעצת בתו תנא עמרם גדול הדור היה כיון (שראה שאמר) פרעה הרשע כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו אמר לשווא אנו עמלין עמד

לחיות דעת הרופאים הילדה התעוררה לחיים והתאוששה. היא קיימה את 'לדעה'! מה זה לדעה? לחכות שמהו טוב יקרה.

שם השם לפרק

יוכבד רוצה שלעם ישראל לא יהיה כבד. וכך כתוב על יוכבד, "ותבוא בת לוי" איזה בת? היא בת 130! היא צריך להיות כתוב זקנת לוי, קשישת לוי אלא שהחזיר הקב"ה את נעוריה מימי קדם והיא יכולה להביא תינוק לעולם וכך היא יולדת את המושיע של עם ישראל, משה, שבאמת יהפוך את המציאות ליותר קלה. באיזה גיל היא ילדה אותו? אומר רש"י¹³: בת ק"ל (130) שנים הייתה. כשיוכבד אומרת אני חייבת להקל אז בגיל ק"ל היא יולדת את המושיע של עם ישראל שיקל על עם ישראל. זאת אישה שלא יכולה לחשוב על עצמה ואפילו בגיל בו יכלו להיות לה נינים היא רוצה לשנות את המציאות ממציאות כבדה וקשה למציאות קלה. זאת אישה שלא ברחה משליחותה ועל אף גילה המופלג ומתוך דאגה עמוקה לעם ישראל בוחרת ללדת את המושיע של עם ישראל שיושיע אותם מהקשיים.

משה נולד טרם זמנו, בגיל 6 חודשים כשהוא נולד אימו אומרת: איזה טוב הוא! התמלא כל הבית אורה "וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא"¹⁴, ותקרא לו טוביה¹⁵, כמה טוב עתיד לצאת ממך, בני! והרמב"ן שואל איזו אמה לא רואה טוב בילד שלה? כל אחת חושבת שילדה הוא הכי מהמם בעולם. הרי כשהבן שלך מיועד לשידוך את

מרים ניבאה שמה יולד "וַתֵּתֵצֵב אֶחָתוֹ מֵרַחֵק לְדַעָה מֶה יַעֲשֶׂה לוֹ!"¹² ילדה תלכי הביתה, אבל היא לא יכולה ללכת מבלי לדעת מה יקרה לו... מה כבר יקרה לו? או שיטבע או משהו ייקח אותו אבל החלק הזה של הסיטואציה לא בשבילך - תלכי. אך, היא ותתצב אחותו מרחוק לדעה, היא יודעת שמהו טוב יקרה, היא בטוחה שתגיע ישועה אך, היא לא יודעת מהיכן. היא עומדת ניצבת ואמרת אני יודעת שיהיה סוף טוב גם כשכולם מסביבי עם ספקות. היא האמינה בלב שלם שזה יקרה. בפסיכולוגיה זה נקרא 'אפקט פגמליון', נבואה שמגשימה את עצמה. אם יהיו לנו עיניים מצפות. עיניים מקוות, שמייחלות שהמר יהפוך להיות מתוק-כך יהיה בעז"ה.

זו כוחה של אמונה, מרים, נולדת למקום מר- בואי נעשה המרה ונהפוך את זה למקום של הרמה - להתעלות מעל. כשאנו שומעות אנשים שמתמודדים עם דברים קשים הם אומרים: "אני מנסה להבין איך אני מתרומם מפה ואני כלל לא שוקע במרירות".

תשימו לב מה ילדה קטנה יכול לחולל? היא הצליחה להחזיר אותו וגם את כל בתייהם של עם ישראל.

מרים מעיזה.

האם גם אתן מעיזות להגיד לפעמים את האמת? האם אתן מעיזות לפעול את דבר השם? לא בדרך של להוכיח אלא לומר את הדרך שלך.

שמעתי על אם שאמרו לבתה שאין סיכוי לבתה לחיות והיא החליטה לצלם בכל יום את חיי ילדתה וכששאלו אותה: 'מה את עושה?!' היא אמרה: 'אני מתעדת את תהליך ההחלמה של בתי, היא יודעת שהשם יעשה לה נס כך היא האמינה ותנחשו מה קרה? אכן, בניגוד

¹² שמות, ב', ד'

¹³ רש"י על שמות ב', א'

¹⁴ שמות, ב', ב'

¹⁵ מדרש ויקרא רבה: 'עשרה שמות נקראו לו למשה, ירד, חבר, יקותיאל, אביגדור, אבי סוכו, אבי זנוח, טוביה, שמעיה, לוי, ומשה, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, חידך, מכל שמות שנקרא לך איני קורא אותך אלא בשם שקראתך בתיה בת פרעה'.

כל ילד צריך אמא שתאמין בו שתצפין אותו בתיבה – תיבה אותיות בית ה'.

יוכבד נושאת תפילה ומוסרת את משה הקטן ביד מרים האחות הצעירה ומרים הולכת אל היאור להניח שם את התיבה שהוא נמצא בתוכה, רגע לפני שהיא הולכת ומסופר במדרש¹⁶ שאמה טפחה על ראשה ואמרה: **איה נבואתך, בתי?** איפה הבשורה שלך? תראי הבשורה הזו הולכת לאבדון! אבל מרים לא הקשיבה לקולות האלה בכלל, אמרתי לכן אישה צדקנית, אישה שיודעת שהיא צודקת, היא עמדה מרחוק לדעת "ותתצב אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו", היא עומדת מרחוק לדעת מה יעלה בגורלו של התינוק. והיא עומדת בצד **"וְהִנֵּה נָעַר בֶּכֶה"**¹⁷? למי מתכוונים? הרי משה הוא תינוק בן כמה חודשים אבל הוא לא נער, אומר בעל הטורים¹⁸: הרי, מי ישמע קול תינוק בוכה בתיבה ??? אז מי בעצם בוכה? אהרון אחיו, אהרון כבר גדול, הוא עומד בקנה הסוף ובוכה על אחיו הקטן כי אימו עשתה לו חופה מעל התיבה כיוון שאמרה שככל הנראה לא תזכה לחופתו. לכן, הוא בוכה: 'איך אחי לא יזכה לחופתו?' תוך כדי בכייתו מתקדמת בתיבה, מדוע היא הולכת ליאור? נאמר במדרש¹⁹: היא ירדה לטבול מגילולי בית אביה, היא רוצה להתקדש ולהיטהר והנה היא שומעת קול נער בוכה יורדת ליאור והנה היא רואה תיבה. היא רוצה להגיע לתיבה הזאת **"וַתֵּרָא אֶת-הַתִּבָּה בְּתוֹךְ הַסּוּף, וַתִּשְׁלַח אֶת-אֶמְתָּהּ וַתִּקְחָהּ"**²⁰ והיא רואה במרחק 30 מטרים ממנה תיבה, מה היא עושה? יש לה משרתות רבות כתוב שמשרתיה הלכו על שפת היאור, הלכו הכוונה מתו²¹. כך מפרשים חז"ל היא נשארה

תספרי עליו דברי שבח והלל ותוסיפי: 'ולא בגלל שהוא הבן שלי'.... ☺

מסביר אור החיים מה היה טוב? הוא נולד מהול, לא הייתה לו ערלה, כיסוי שאוטם את הלב. כולו קודש! איזה יופי.

יוכבד ילדה את משה בחודש השישי, משה היה פג והיא הסתירה אותו במשך שלושה חודשים, ובגיל תשעה חודשים, היא חששה שמא יבואו המצרים ויחפשו אותו אז מה היא עושה?! היא מחליטה לקחת תיבת גומה ולצפות אותה בחמר ולהניח אותו שם ולקחת אותו ליאור וה' הטוב בעיניו יעשה והיא לוקחת את התיבה הזו ובונה מעליה חופה עם 4 מקלות ופיסת בד ואומרת: מי יודע אם אזכה לראות בחופתך, לפחות עכשיו אני נוצרת את הרגע הזה בליבי, אני רואה אותך תינוק שלי יושב מתחת לחופה והלוואי שזו לא תהיה חופתך האחרונה ותזכה להקים את ביתך.

וכך היא שולחת את הילד אל המים אל הקב"ה.

אמא יוכבד מלמדת אותו איך כל אחת צריכה להתבונן על ילדה. כל ילד שנולד מוסיף אור וקדושה תסתכלי על הילד ותראי את הטוב. את הטוב את לא רואה אבל את הקשיים את רואה בשפע. אם אמא הייתה מסתכלת על ילדה בעיניים טובות כל הילדים שלנו היו גדולי ישראל אך אמא מסתכלת בעיניים מצמצמות: 'לא אתה לא יכול', 'לא עכשיו, תתנו לי לעשות בעצמי', אם את רק מעירה לו ולא מאירה לו הוא עלול להיות ילד כבוי ונעלם.

¹⁸ בעל הטורים, שם

¹⁹ מסכת סוטה, י"ב

²⁰ שמות, ב', ה'

²¹ רש"י על שמות א', ה'

¹⁶ שמות רבה, א', כ"ב: "ותתצב אחותו מרחק [לדעה מה יעשה לו] (שמות ב'). למה עמדה מרים מרחוק? אמר רב עמרם בשם רב: לפי שהיתה מרים מתנבאת ואומרת - עתידה אמי שתלד בן שמושיע את ישראל. וכיון שנולד נתמלא כל הבית אורה. עמד אביה ונשקה על ראשה. אמר לה: בתי, נתקיימה נבואתך. ... וכיון שהטילוהו ליאור עמדה אמה וטפחה על ראשה ואמרה לה: היכן היא נבואתך? היינו דכתיב: ותתצב אחותו מרחק לדעה מה יעשה לו - לדעת מה יהא בסוף נבואתה".

¹⁷ שמות, ב', ו'

המלכים שלן

ואם דיברנו על משה רבנו אז, מה זה משה? הוא נקרא כך מכיוון שכתוב: **"כִּי מִן הַמִּים מְשִׁיתָהוּ"**²⁴ מסבירים חז"ל אבל משה לא כך היה צריך להיקרא, הוא היה צריך להיקרא משוי כי משו אותו הוא לא משה את עצמו. אלא, הספורנו²⁵ (רבי עובדיה ספורנו זצ"ל) מסביר כל כך יפה שהשם שלו היה 'משה' מלשון ממלט ומושה אחרים מצרה. שמו של אדם אינו על-פי המאורעות אלא על-פי המעשים. לא מפני שניצול, אלא כדי שיציל. תודה ספורנו שפתרת לנו את הבעיה (ס) לפעמים השם שלי הוא לא רק על עצמי אלא על מה שאני עתיד להיטיב לאחרים וזה באמת התפקיד שלנו להתבונן בשם שלנו ולהגיד מה השם שלי? מה אני אמורה להיות בשביל אחרים? אז אולי הדס צריכה לתת לנו ריח של הדס שירענן אותנו, להפיץ ניחוח בשמים, כפי שאנו אומרים כשמריחים את הבשמים בהבדלה: **"שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחֶיכִי כִּי־הָיָה גָּמַל עָלַיִכִּי"** רק הריח הזה משיב את הנפש אז אולי מי שקוראים לה הדס צריכה להשיב לנו את הנפש שלנו, את הריח הטוב, להזכיר לנו שיש גם בשמים במציאות הזו.

מחירה אל המציאות

לא כאן נגמר המשחק של השמות ואני רוצה לדבר עוד על אותה אישה ענקית שהזכרנו כבר קודם רק בהקשרים של אנשים אחרים, כמובן שאני מתכוונת למרים. כשמרים נולדה היא נולדה אל תוך שיעבוד, אל תוך מרידות. אימא שלה רואה את התינוקת הזו

לבד. מה עושה בתיה? ותשלח את אמתה, היא שולחת את ידה, אבל מה זה יעזור?! התיבה במרחק של 15 מטר, מרחק עצום ממנה וכי מה יעזור שתשלח את אמתה?! אין לזה שום סיכוי.

אך הרבי מקוצק²² אומר: **זה השבח ששיבחה התורה את בתיה. אף שהייתה רחוקה לא אמרה: מה אעשה?! רחוקה אני, אלא עשתה ככל אשר לאל ידה לעשות, ומשמייס סייעו לה להציל את משה. וכמו שכתוב במדרש: נשתרבבה ידה עד לתיבה וחזרה בחזרה**²³. ידה התארכה והתארכה והתארכה.... לאורך 15 מטרים. מדהים!

למה היא זכתה לנס הזה? כי היא פשוט כל כך רצתה! מה עושה בתיה? היא אומרת לקב"ה: 'אני יודעת שזה רחוק ואני לא יכולה בכוחות עצמי אבל אתה תסייע בידי' אומרים חז"ל נשתרבבה ידה 15 אמה, ידה מתארכת עד שמגיעה לתיבה. ריבונו של עולם, היא מצליחה לתפוס את התיבה ולמשות אותה מהמים. אומר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל זה כשאדם אוסף את כל כוחותיו, אם אדם יאמר זאת היד תשתרבב עד שתגיע לשם, היא תגיע לשם. כוח הרצון כה חזק רק תגידי רוצה.

פעם שאלתי את ילדי: 'מה תרצה להיות כשתהיה גדולי?' והוא ענה... 'הרב עובדיה!' הילד לא יודע עדיין א"ב ורוצה כבר להיות הרב עובדיה! זו תשובה תמימה מלאה בשאיפה, זו תשובה המושיטה את היד 'קדימה' הילד רואה רחוק, לא אכפת לו אם זה רחוק, לא אכפת לו מה המציאות מאפשרת... הוא פשוט אומר את מה שהוא רוצה.

²² אמת ואמונה אור תרל"ו²³ מדרש רבה שמות פרשה א' אות כג'²⁴ שמות, ב', י'²⁵ ספורנו על שמות א', י'

להדאיג, הם יודעים לגרום שהדאגות והלחץ יכרסמו לך בתוך המעיים: מה יהיה על הילד? באיזה דרך הוא הולך? מי החברים שלו? מה הוא יעשה, איזה השפעות ומול מה הוא נחשף? האם את טובעת בתוך ים המריירות והדאגה או שאת עושה מרי, מורדת ומזכירה לעצמך לרומם, מזכירה לעצמך שהילד הזה זו הנבואה שלך וכשהוא נולד בכית מאושר ורק התפללת: ה' בבקשה שיגדל להיות גדול הדור כמו הרב עובדיה יוסף, כמו הרב קנייבסקי ולא מיעטת ולא צמצמת, הלכת על הגדולים ביותר. האם את זוכרת מה הייתה הנבואה שנזרקה בך כשנתת את השם לילד הזה? אז בבקשה אל תטבעי בתוך ים המריירות שמוצב בתוך עינייך כרגע, תעשי מרי, תעשי מרד! תזכרי כמה שהילד שלך שווה והמציאות יכולה להשתנות ולחזור למה שהיא הייתה, זה הקול שלך, אימא וגם את יכולה להיות -מרים.

אתן יודעות כמה שמות יש למרים? עוד 4 שמות וכך כתוב במדרש²⁶: **עזובה, אפרת, חלאה, נערה**. וואו, כמה שמות לאישה אחת. ומסבירים חז"ל שהייתה חלאה הכוונה מלשון חולה, אתן זוכרות שהיא הייתה מצורעת ועוד לפני כן היא לא הייתה נערה כזו נערה בריאה, תמיד היא הייתה חולנית אבל הקב"ה לקח את החלאה, את האישה החולנית הזו והפך אותה להיות נערה הוא ניער ממנה את כל החולי, את כל הפסולת, את כל הקושי והפך אותה להיות נערה. היא הייתה עזובה כי בתור אישה חולה, מצורעת לא ממש רצו להתחתן איתה אבל הקב"ה הפך אותה להיות אפרת מלשון פרו ורבו הוא השיא אותה ודאג לה לפיריון ולא סתם, נשא אותה כלב בן יפונה, ודאג לה כל כך כל הדרך.

ואומרת: כל כך מר, איזה חיים יהיו לך, כל כך מרירים, תינוקות שנולדת אל תוך שיעבוד והיא מחליטה לקרוא לילדה הזו: מרים על שם הים של המר, הים של המריירות, ים של דמעות שנמצאים כאן, בתוך מצרים. התינוקות הזו גדלה ונכון שהיא נולדה אל תוך מריירות אבל היא לא מקבלת את זה כך, מסבירים חז"ל שהשם מרים הוא גם על שם מרי שזה מרד, אני מורדת בתוך המריירות הזו, אני לא מוכנה לקבל אותה. בורא עולם, נכון שאני חיה בתוך שיעבוד אבל אני מורדת בזה, אני מורדת בזה באמצעות התקווה! אני מכריזה מלחמה, מכריזה מרד בשיעבוד הזה, בגלות הזו ויוצאת להילחם בה עם המון הרמה, שזה גם נמצא בתוך השם שלה, אני הולכת לרומם פה, את המציאות!

זו מרים הקטנה הזו, ילדה בת 7 הולכת לרומם את המצב של עם ישראל, היא דואגת, היא משגיחה, היא בודקת והיא משגיחה גם על ההורים שלה כי גם הורים לפעמים מועדים ☹️ והיא בודקת מה יעלה בגורל הילד כי הילד הזה זה דבר ענק, הוא הנבואה שלי ואני יודעת שהנבואה שלי צודקת, אני אישה צדקנית ואני עוד אזכה לראות אותה מתממשת בילד הזה, בתינוק הזה והלוואי שכל אימא הייתה כל כך עקשנית בלראות את הטוב בילד שלה.

הרי כשהתינוק שלנו נולד כולנו אומרות: בעזרת השם הוא יהיה גדול הדור, את עומדת בבית ובוכה: זכיתי להכניס תינוק יהודי בבריתו של אברהם אבינו, תודה לה' ואת מתפללת מה יעלה בגורלו של הילד ומה לעשות שבבר מצווה הילד נראה קצת אחרת אבל האם את טובעת בתוך המריירות הזו?! וברור לי שהילדים יודעים לעשות מריירות שה' ישמור אותם, הם יודעים

²⁶ ונערה מחליה והחזירה הקדוש ברוך הוא לנערותה (דברי הימים א' ד' ו') ותלד לו נערה לאחר שנתרפאה ילדה לו בנים (דברי הימים א' ד' ו') את אחוזם ואת חפר (דברי הימים א' ד' ו') ובני חלאה צרת וצחר ואתן צרת שנעשית צרה לחברותיה צחר שהיו פניה דומין לצהרים ואתן שכל הרואה אותה מוליך אתן לאשתו.

²⁶ שמות רבה, א', י"ז: "עזובה זו מרים ולמה נקראת שמה עזובה שהכל עזובה הוליד והלא אשתו הייתה אמר רבי יוחנן ללמדך שכל הנושא אשה לשם שמים מעלה עליו הכתוב כאילו ילדה יריעות שהיו דומין ליריעות ואלה בניה אל תקרי בניה אלא בניה... אפרת זו מרים למה נקרא שמה אפרת שפרו ורבו ישראל על ידיה... חלאה ונערה הואי אלא מרים הייתה ולמה נקראת חלאה ונערה שחלתה

החיים שלכן בשם שלכן שכל הזמן יזכיר לך, לשם אהובה, לשם, עוד קצת אודליה, עוד קצת רחלי, עוד קצת את תגיעי לגאולה, רונית את כל כולך תרנני ותשבחי את הקב"ה, עוד קצת אהובה, עוד קצת פשוט להיאחז במה שאנחנו ונכון, לפעמים את לאה, עייפה מהדרך, לפעמים הדרך היא ארוכה ומפותלת אבל תזכרי שגם לאה על ידי הלאות שלה והדמעות שלה והעייפות מלפגוש כל הזמן את הדיוקן של עשיו מול עיניה, על ידי דמעה ועוד דמעה היא הצליחה להגשים את החלום שלה ולהיות אשת יעקב ולהגיע למציאות אחרת. אז אל תתייאשו ממצב של לאות ועייפות, אדרבה, כשאת כל כך עייפה וכל כך כבדה, משם אפשר רק לצמוח!

אני תמיד אומרת שמרים הייתה תמי 4 של הדור שלה ☺, מסננת את המים של פעם כי היא פשוט ידעה לקחת את המציאות המרה ולהמתיק אותה ואיך ממתיקים מציאות? רק ע"י הגשמה של חלומות, לחלום על החלומות האלה, לקחת ולדמיין וכך, כתוב על מרים: **"וַתִּקַּח מִרְיָם הַנִּבְיָאָה אָחוֹת אֶהֱרֹן אֶת הַתָּף בִּיָּדָהּ וַתִּצָּאֵן כָּל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתַפִּים וּבְמַחְלָת" 27** היא שמה את התוף והיא מחזיקה אותו כל כך חזק ביד כי התוף בשבילה מסמל את אותו היום שבו היא תזכה לנענע אותו, לשיר ולרקוד את הריקוד של חייה, את ריקוד הגאולה! והיא בכלל לא במקום של גאולה אבל לא משנה היא שמה את התוף בתיק, היא משוכנעת שיהיה לו שימוש, יגיע הרגע שנגיע לגאולה.

סיפורה של מרים מלמד אותנו שכל מציאות בכוחה להשתנות הרי ייתכן שמציאות של חולי יכולה להתנער ממך!! ומציאות של להרגיש עזובה, נטושה ופּתאום את כל כך מופרית, כל כך שופעת בכל הטוב הזה!! בוודאי שכן, כל מציאות בכוחה להתהפך.

הגאולה שלן

פרשת שמות מכניסה אותנו עמוק אל תוך הגלות ופתאום מנערת אותנו ואומרת לנו: היי, גאולה מגיעה, מאמינה!! אבל המאמינה הזו זה חייב להיות אם את אישה שיודעת למרוד! למרוד במציאות. כל החיים שלנו יש לנו מעברים, יש לנו ילדים שצריך לדאוג להם, יש לנו זוגיות, יש לנו פרנסה ואם את כל הזמן תהיי עסוקה בים של המרירות את לא תצליחי להתרומם, את לא תצליחי להרים את עצמך את חייבת למרוד ולהגיד: עד כאן אבא! הכול אני מוכנה אבל זה לא מסתדר עם החלום שלי, אני חלמתי על בעל שקובע עיתים לתורה, שחוזר מן הלימוד שמח ומואר, אני חלמתי על ילדים שכולם נועם הליכות, עם מידות טובות, עם פנים של בני תורה, אבא, מה קרה לילדים האלה? מה קרה לבעלי העיף הזה? מה קרה? איך החיים עייפו אותנו? היי, אני מורדת! אני לא מקבלת את המציאות הזו! אני חולמת, יש לי איזה נבואה שנזרקה ואני רוצה להגשים אותה! וכך כל אישה ואישה צריכה לעמוד מול עצמה ולהגיד: האם אני קרובה לגאולה שלי? האם אני חיה אותה או שאני פשוט כל היום בוכה ומצטערת על החיים שלי!!

מי שתדע להיות אחוזה בטוב אז היא תגיע למקום הזה וזה תלוי רק בך! זה תלוי במה שתצויר לעצמיך, זה תלוי במה שתדמיין, בקווי המתאר שתצויר את

²⁷ שמות, ט"ו, כ'

אהיה אלי אהיה

דיברנו על השמות שלנו, דיברנו על שמות כל הדמויות הנפלאות שאנו פוגשות בפרשת השבוע ואם יורשה לנו לשאול: 'בורא עולם, מה שמך?' מה תאמר לנו? איזה שם? תחזק אותנו בתקופה הזו כי השם שלך זה גם כנראה על מה שאתה עתיד לעשות לנו לעמך, עם ישראל שכל כך זקוק לטוב הזה שתשפיע עלינו.

אנחנו זוכרות את המדרש הראשון שפגשנו בחומש בראשית, המדרש²⁸ שמספר איך הקב"ה התגאה באדם הראשון לפני כל המלאכים ואמר: האדם יודע לתת שמות ואכן האדם הזה נתן שמות לכל בעלי החיים והקב"ה שאל אותו: ואתה, מה יהיה שמך והוא ענה: לי יקראו אדם מלשון אדמה כי נבראתי מתוך האדמה אך אדמה זה גם מלשון אדמה לך, איך יום יבוא ואני אהיה דומה לך במידות ברוך השם. ואז הקב"ה שאל את האדם: ומה שמך? איזה בוחן פתע, נו איך קוראים לי? ואז האדם הראשון חושב ואומר: "לך נאה להקראות אדני, שאתה אדון לכל בריותיך". אתה הקב"ה אדון הכול, אתה מלך העולם, בידך נפש כל חי, אתה נתת לנו את הנשמה הזו, אתה בראת את העולם הזה ואתה החיית אותו אתה אדון "אֲדֹן עֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ בְּטָרִם פְּלִי־יָצִיר נִבְרָא" ואתה בידיים האלה מולך על כך העולם.

וגם בפרשה שלנו שואלים: משה רבינו פוגש את הקב"ה הוא מתגלה אליו והקב"ה אומר לו: לך ותגאל את עם ישראל אבל משה רבינו שואל: ואם ישאלו אותי מי שלח אותי? מי קרא לי לבוא לכאן? מה אני

אגיד? מה אני אומר להם? תראו מה אומר לו הקב"ה, הקב"ה עונה לו ואומר: "אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם"²⁹ אם ישאלו אותך מה שמו של מי ששלח אותך אליהם תגיד להם שקוראים לו "אהיה אשר אהיה" אהיה שלחני אליכם ואהיה זהו אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי יעקב. בא הרמב"ן ושואל: מה זה אהיה? מה הכוונה אהיה אשר אהיה? איזה מן שם זה? והוא מסביר: **אהיה עמכם בצרה זו ובצרות אחרות**. זאת אומרת ש"אהיה" זה שם של השגחה, מסביר רש"י, אהיה זה שם שמלווה, אני הווה אותך, אני נמצא אתך ולא משנה איפה אתה נמצא.

והמדרש של מנורת המאור (ספר מוסר אשר חיבר רבי יצחק אבוהב), מסביר כל כך יפה ובמתיקות: מהו "אהיה אשר אהיה"? מה זה השם הזה? כשם שאתה הווה עמי כך אני הווה עמך, איך שאתה מתנהג עם הקב"ה כך הקב"ה מתנהג אתך, אהיה אשר אהיה, איך שאתה תהיה כך אני אהיה.

ולמה הכוונה שרה, תסבירי לנו כי אנחנו כבר התבלבלנו מרוב אהיה אשר אהיה, מה הכוונה?! איך שאת תהיי, השם יהיה אתך! כלומר אם את תהיי אישה מאמינה אז הקב"ה ייתן לך סיבה טובה להאמין. אם את תהיי אישה צדקנית, אישה שיודעת שהיא צודקת והולכת בנחישות בדרך אז הקב"ה יצדיק אותך על כל מה שאמרת, אם את תהיי אישה שמורדת במציאות ואומרת: עד כאן, אני לא מקבלת את המרידות הזו, אני רוצה הרמה, רוצה התרוממות, הקב"ה יגיד לך: אהיה אשר אהיה, רוצה להתרומם אז אני ארומם אותך, רוצה להיות אישה צדקנית אז אני אצדיק אותך, רוצה להיות אישה מאמינה אז אני

סוס, וזה גמל. ואתה מה שמך? אמר לו: אני נאה להקרא אדם, שנבראתי מן האדמה. ואני מה שמך? אמר לו: לך נאה להקראות אדני, שאתה אדון לכל בריותיך. אמר רבי אחא: (ישעיה מב): אני ה', הוא שמי. הוא שמי, שקרא לי אדם הראשון..."

²⁹ שמות, ג', י"ד

²⁸ בראשית רבה, י"ז, ד': "אמר רבי אחא: בשעה שבא הקב"ה לבראת את האדם נמלך במלאכי השרת. אמר להן: נעשה אדם. אמרו לו: אדם זה מה טיבו? אמר להן: חכמתו מרובה משלכם. הביא לפניו את הבהמה ואת החיה ואת העוף. אמר להם: זה, מה שמו? ולא היו יודעין. העביר לפני אדם. אמר לו: זה, מה שמו? אמר: זה שור, זה חמור, זה

שאתה הווה עמו הוא הווה עמך, אם את תהיי נחושה, אמיצה, חדורת מטרה, עוצמתית, אם את תהיי בית-מכילה, עוטפת, חמימה, הקב"ה ילך אחריך בדרך שאת סוללת ותזכי בעזרת השם לסיעתא דשמיא מעל הטבע ותגדי איך עברתי את הקשיים האלה וואו, איך עשיתי את זה!

"אִשֶּׁת חַיִּל מִי יִמָּצָא וְרַחֵק מִפְּנֵינִים מִכָּרָה" אני יודעת כמה שאתן נשים יקרות, כמה שכל אחת מכן היא פנינה עצומה ויקרה, תמשיכו להיות נשים אמיצות "איש ובתו באו מצרימה" שתמשיכו ותלכו בדרך שלכן חדורות אמונה וביטחון וכשם שאתן הוות אתן, הקב"ה הווה אתכן.

שבת שלום ובשורות טובות.

מאמין בך, הקב"ה הוא מראה שלנו, כשם שאתה הווה עמו, איך שאת מתנהגת אתו, ה' הווה עמך, ה' יתנהג אתך, וזה כל כך מרגש כי בעצם האהיה הזה מופיע לנו בלשון עבר, הווה, עתיד, אהיה אשר אהיה, בכל מצב אני איתך. הקב"ה מחזיק אותנו מכל עבר, אתם מושגחים: בעבר, בהווה ובעתיד. אבל את ההשגחה אתם מכתביבים, אתם תגידו מה יהיה ואני אהיה אחריכם, אני צועד אחריכם.

פנינה יריה

נראה לי שאין סיום יותר חזק מהמדרש הזה של מנורת המאור, הדברים המתוקים שנכתבו כאן ובאורח פלא מתאימים בדיוק לתקופה המבלבלת בה אנו נמצאים: מה יהיה? אז "אהיה אשר אהיה" הקב"ה בואי נסתכל עליך, איך שאת זה מה שיכתוב הלאה, הוא מסתכל אלינו בעיניים שהוא יודע שהוא ברא בעולם הזה נשים עוצמתיות, נשים חזקות, נשים שיכולות לקחת מציאות שהיא כל כך כבדה ולהגיד שמעתה ואילך יהיה קל כי יולד פה איזה מושיע, תיוולד פה איזו מחשבה שטרם הייתה עד עכשיו וגם מחשבה יכולה להושיע, מחשבה טובה, אחיזה טובה במציאות יש בכוחה להושיע אותנו.

נשים יקרות תאחזו היטב בשם שלכן, בשם שמורה לך מה המשמעות ואם את לא יודעת, תשאל את אימא שלך: אימא, למה קראת לי בשם הזה? מה רצית להגיד לי? מה השליחות שלי? לאן אני צריכה ללכת כשהדרך מסתבכת? לאן אני צריכה להגיע? תראי לי את ה-שם שלי, תתבוננו בו, תלמדו אותו והוא יורה לכם את הדרך והכי חשוב לזכור שאיך שאת תעשי את הדרך הזו, הקב"ה פשוט יצעד אחריך, כן, זו אמירה מאוד נועזת כי תמיד אנחנו אומרים שהקב"ה הוא מכתוב את הדרך אבל הנה מנורת המאור אומר: לא, כשם

